

Het oude echtpaar Aviolat.

ONZE BUREN

door A. NOREL - STRAATSMA

EEN SCHRIJFTAFEL MET VEEL LADEN. — AL naar iemands aard is, zal daarin een keurig opgestapelde orde wonen of een bonte chaos. Ik wil wel bekennen, dat de mijne meer naar 't laatste overhelst. De lade met vacantieherinneringen van allerlei jaren wordt opengetrokken en ik vind opruimen lang niet overbodig. Foto's en ansichten, verdroogde edelweis en zonnebrillen houden elkaar rommelig gezelschap.

Opruimen, — dat is je verdiepen in herinneringen. Wat staat op dat velletje papier gekrabbeld, dat daar in 't gedrang ligt?

„Voici les montagnes! voice les troupeaux!

Gagne, mon coeur gagne, enfin le repos!”

Een bergliedje. (Daar heb je de bergen, daar heb je de kudden, win mijn hart, win eindelijk rust!)

Ja, ik ben er weer, in mijn verbeelding, in 't wondermooie bergland, waar de rust woont, waar een mensch ver weg is van de honderd bezigheden, die hem in de drukke stad voortdrijven. Is 't mogelijk, dat we daar een maand geleden nog woonden? Foto of ansicht hoeft ik niet op te zoeken om te herinneren.

In de schemering waren we gekomen. Diepe schaduwen legden zich over de bergen, duisternis woonde al in de dalen. Een warme zomervond; onzichtbare krekels zongen op de bergwei om ons heen hun zwaar, eentonig lied. We trokken snel in ons chaletje en maakten 't bij kaarslicht klaar voor den nacht. Van de buitenwereld zagen we niets meer.

Maar den volgenden dag! Helle zomermorgen met tintelende zon. Geen sluiers, geen nevels, klare blauwe lucht boven 't zwarte sparrebosch, boven de groene, glooiende alpenweiden. Sterkende bergwind rein en koel, en een stilte vol stemmen van bronnen en beekjes. Zoo'n zomersche dag, zou je je dien niet herinneren?

Of we dan geen regen hadden? O ja, eerlijk ons deel. Dan kropen de nevels langs de bergen, ze stegen op uit 't dal, ze hulden ons in en slopen door de open raampjes naar binnen. Je woonde absoluut in de wolken en eenzaam. 't Krassen van de raven uit de donkere bosschen vertelde je, dat er nog leven op aarde was. Verder merkte je niets en niemand. Op zoo'n regendag besloten we een bezoek bij onze buren te brengen, den ouden herder Aviolat en z'n vrouw.

Een paar minuten over de weide, een bergpaadje op, toen stonden we voor 't bruinverweerde Zwitsersche huisje met wingerd begroeid. Een hooge houten trap bracht ons naar de hoofddeur. We stapten naar binnen, en toen we niemand zagen in de aardige keuken, waar de koperen pannen blonken in 't vale daglicht, riepen we maar „volk” op z'n Hollandsch.

Natuurlijk hadden de oudjes ons al lang zien komen door een van de vele kleine raampjes, maar ze wachtten een ge-

pasten tijd voor ze naar ons kwamen kijken. Je moet niet zoo nieuwsgierig lijken, dat is niet netjes.

„Bonjour madame, mogen we even binnenkomen?” Ja zeker, we mochten binnenkomen. We waren welkom. Ernstig en stroef zag onze buurvrouw er uit, met iets statigs in haar bewegingen. Ze bracht ons bij haar man, die in een leunstoel bij 't raam zat. „Dat zijn de mijnheer en mevrouw uit Holland,” zei ze kort.

De oude man keek ons aan, nieuwsgierige blauwe kinderoogen had hij in zijn ouden, ruigen kop. Hij moest hoog en sterk van figuur zijn als hij stond, maar zooals hij daar zat, was er iets lijdelijks in zijn heele houding.

„Bonjour monsieur, hoe gaat 't er mee?”

Toen begon hij zoo'n beetje zangerig te klagen: „Met mij? Niet goed. Ik heb een verlamde hand. Kijk maar.” — Met zijn linkerhand beurde hij de lamme rechter omhoog, die weer machteloos neerviel. Hij keek ons aan, of wij wel vol beklag voor hem waren. „En de eene voet wil ook niet meer mee,” vertelde hij. „Nu zit ik maar den heelen dag naar buiten te kijken en ik ben soms zoo bedroefd. Ik kan nooit meer naar boven klimmen en...”

„Kom, kom,” onderbrak de vrouw zijn woordenstroom, „'t kan erger. Maar mijnheer is dokter,” zei ze.

„Is mijnheer dokter?” vroeg de oude man verrast, en weer begon hij nu hoopvol: „Ik heb een verlamde hand...” maar de Hollandsche mijnheer haastte zich om te zeggen, dat hij geen dokter was in de medicijnen, maar in de theologie.

In de theologie? Dat vond hij interessant. Nu moesten we toch rustig gaan zitten op de bank achter de tafel. De klachten verstomden, hij begon er veel opgewekter uit te zien. Hij moest van die theologie wat meer weten en voorzichtig begon hij ons een beetje uit te hooren.

„Hier in ons dorp,” zei hij, „is een dominee en die komt vaak bij mij op bezoek. Is mijnheer ook een dominee?”

„Ja, mijnheer was ook een dominee, ver weg, in Holland, waar heelemaal geen bergen zijn; alleen maar weiden en slooten.”

Dat leek hun beiden een erg eentonig land, waarvan ze zich niet veel voorstelling konden maken. „Wat zal je daar moe van 't loopen worden, als je nooit kunt klimmen,” vond de oude man en toen zich zijn lamheid herinnerend, klaagde hij: „Maar ik kan ook niet meer klimmen.”

„Kom, kom,” weerde zijn vrouw kort af, die zooveel klagen niet gepast vond, „je leest toch vaak.”

Ja, ja, lezen deed hij een heeleboel. Zijn goede hand trok een dik boek naar zich toe, dat zou mijnheer toch wel kennen? 't Was zijn Bijbel. Ja, die kende mijnheer en nu moest hij eens vertellen wat hij graag las.

„O,” zei hij „'t allermooiste is de Apocalypse, daar lees ik altijd in. Van die paarden en van die oordeelen,” maar zei hij er heel kinderlijk achter aan, „ik begrijp er niet veel van.”

En zingen dat deed hij ook graag. Zijn vrouw moest hem zijn Fransch gezangboek geven.

Nu kwamen we op een goed terrein. We konden vertellen, dat we in het kerkje waren geweest en dat we zoo graag mee hadden gezongen.

Hadden we zoo graag meegezongen? Dat vond hij prettig, dan moesten we nu eens hooren wat of zijn lievelingsvers was. Kijk, daar stond 't. En 't boek werd naar ons toegeschoven, terwijl hij uit volle borst begon te zingen: „Heer, ik hoor van rijken zegen”... Uitnoodigend keek hij ons aan, of we niet mee zongen. En zoo zongen we met z'n drieën, 't oude bekende lied, maar de vrouw zweeg.

Zij geneerde zich een beetje over de uitbundigheid van haar man. Wie deed dat nu, zóó maar gaan zingen met vreemde menschen! En die zingende Hollanders vond ze geloof ik wonderlijk. Ze kon 't in ieder geval bij dat zingen niet uithouden en verdween naar de keuken om koffie te zetten.

Wij begonnen moedig aan een nieuw gezang. We vroegen Aviolat of hij 't kende, we hadden 't Zondag in de „Temple” (kerk) geleerd. O ja, dat kende hij, dat vond hij juist zoo prachtig, en opgewekt zette hij in: „Gloire, gloire à l'Eternel... (Eere, eere aan den Eeuwige, dat een plechtig gezang opklimme van mijn hart tot Zijn troon, enz.)” 't Was een loflied op Gods gerechtigheid en goedheid.

Oude, vleugellamme man, wat zong hij dapper en met hart en ziel! Toen 't uit was zei hij opeens klagend: „Ik kan niet mooi meer zingen, mijn stem is te oud.”

„Kom, kom,” zei de vrouw, die juist binnenkwam bestrafend, „daar zal onze lieve Heer niet op letten.”

Hij mopperde een beetje terug, maar bladerde al weer om een nieuw lied te vinden. „Daar,” zei hij terwijl hij ons 't boek toeschoof, „dat kan ik wel uit mijn hoofd zingen.”

„Maar dat zingen wij ook in onze kerk,” zeiden wij, „dat is Ps. 42; wilt u eens hooren, hoe dat klinkt in 't Hollandsch? „Hijgend hert der jacht ontkomen...”

Merkwaardig vond hij 't, en zijn vrouw ook. Ze was nu wezenlijk vol belangstelling. Ze keek haar man aan en schudde 't hoofd. Zòò praatten wij in Holland? — En de man zei: „Zoo'n taal zou ik nooit kunnen leeren.”

Nu waren we over een kloof heengekomen; de vrouw werd gemakkelijker. Monsieur en madame moesten een kop koffie met haar drinken. De oude baas deed 't gezangboek dicht, nu was 't tijd voor meer wereldsche gesprekken.

Hij beduidde zijn vrouw, dat ze iets voor hem moest halen. Ze knikte ontkennend en beduidde hem, dat hij 't niet moest doen, maar hij dreinde zoo'n beetje als een klein kind: „En waarom dan niet, ze mogen 't best zien.”

Een oud tijdschrift werd hem in de handen gestopt en vol trots, ook wel een beetje verlegen, liet hij ons een afbeelding zien. Dat was zijn portret, prachtig ten voeten uit, recht en stram, zoo'n stoere Zwitsersche berggids, gewapend met 't touw en 't houweel, klaar voor den grooten gevaarlijken klim. „Madame,” zeiden we tot zijn vrouw, „dat is om trotsch op te zijn, zoo'n kranige man.”

Hij keek gevleid, zij lachte fijntjes alsof ze wou zeggen, „ja, ja, maar ik ken hem aan alle kanten.”

Wij lazen het onderschrift. Dat was zooiets van een zilveren jubileum als gids. „Ja,” zei hij kwasi bescheiden, „ik moest en ik zou in de krant, toen heb ik de menschen hun zin maar gegeven.”

Hij begon nu te vertellen van zijn bergtochten, van zijn durf en die van zijn medegidsen. Heel wat anders dan tegenwoordig die jonge gidsen. Daar was geen overleg, geen voorzichtigheid.

„Ze bidden 't gebed niet meer,” zei de vrouw streng. „Ik vraag me zelf dikwijls af, hoe 't altijd nog goed komt.”

De zon was doorgebroken, buiten klonk een bekend fluitje; het sein voor de wandeling. „Ja, ja, wij komen, nog een oogenblik geduld.”

„Madame,” vroegen we, „dat gebed, staat 't soms in uw gezangboek?”

„Nee, dat stond niet opgeschreven. Alleen in een oud boek van den dominee. Zou u 't willen hooren?”

Wij knikten. Ja, dat zouden wij o zoo graag hooren. En samen begonnen ze, eentonig en zacht:

Dat God ons beware voor duivel en demon,
Voor den fellen wolf, voor den valschen verrader,
Voor vuur, voor vlammen, voor plotselingen dood.
Voor stroomend water, voor vallende rotsen.
Zoo zij het. Amen.

Het gebed van een ouden gids, als hij 's avonds in zijn hut zat. De nevels sluipen om 't huis als gesluierde vrouwen, de nachtwind klaagt.

Een storm steekt plotseling op. De donder rommelt, een echo geeft aan de omringende bergen het geluid nog dreigender terug. Maar hoog boven alle gevaren woont God. Hij is de Sterke, de Almachtige en ook de Barmhartige. Dat Hij hen beware!

Nu nemen wij afscheid, maar wij beloven nog terug te komen, voor wij naar Holland gaan.

De dominee van 't dorp vertelt ons later, dat juist die stille, strouve vrouw zoo'n sterk geloof heeft, dat haar door groote rampen van 't leven heeft heengedragen.

't Is toch prettig om in den vreemde vriendschap te sluiten. Als wij uittrekken voor onze tochten, zwaaien wij onze bergstokken ten groet, en een oude hand wuift voor 't raampje van 't chalet terug.

Toen de laatste vacatiedag kwam, namen we de kodak en gingen op afscheidsbezoek. „Bonjour monsieur, madame, nu moeten wij weer op reis, mogen wij een portretje van u maken om mee naar Holland te nemen?”

De vrouw is werkelijk vereerd. Ze lacht; 't is zon door de wolken.

De oude man doet interessant. Hij kijkt weer pruilend en klaagt, „ik niet, ik heb een verlamde hand.”

„Maar monsieur, daar zie je nou niets van op een portret. U zult eens zien hoe prachtig u er samen op komt.”

O, we hoeven niet lang te overreden. Hij vindt 't veel te aardig. Wij krijgen 't gedaan, dat ze samen naar buiten komen. Voorzichtig helpt ze hem de hooge trap af. De strooheid is verwisseld door een gezellig fluweelen kalotje, dat schilderachtig staat op den mooien grijzen kop, en zij heeft haar Zondagsche schoenen aangedaan.

Wat een stralende dag! De zon zoo goud aan den diepblauwen hemel, de gletschers glinsterend wit. Stoer en geweldig kijken de bergen neer op ons gespeel. Heel ver weg luidt maar altijd 't klokkenspel van de grazende koeien.

Daar zitten de oudjes op een bankje voor 't chalet. Zij heeft coquet een paar wingerbladeren geplukt om die in de hand te houden, maar verwisselt ze later voor een krant, en voor hem halen we 't gezangboek. Hij is niet heelemaal in goeden doen. Zijn gezicht kijkt wat brommig in 't geliefde boek.

„'t Is heel goed zoo,” roemen wij, „maar als monsieur nu nog even lachte, dan werd 't een prachtig portret.” Opeens verdwijnen de wolken en hij lacht zonnig en zij ook. Zoo hebben wij ze gevangen en meegenomen.

„Bonjour monsieur, madame,” zeggen wij. „Tot ziens en wij wenschen u een goeden winter.” Een goeden winter hebben ze noodig in dat eenzame gebergte, veertien honderd meter hoog, waar sneeuw en ijs zoo lang regeeren.

„Wij wenschen u ook een goeden winter,” zeggen ze hoffelijk terug. En dan zegt de oude man nog complimenteus: „Jullie waren altijd goede burens voor ons. Wij zullen een aangename herinnering van u bewaren.”

Den volgende morgen rijden we vroeg weg. Als de auto langs hun chaletje gaat, staan ze klaar. Hij is er voor naar buiten gekomen en zwaait met zijn hoed. De vrouw staat daar ernstig en plechtig, een grooten zakdoek in de hand. Dien wuift ze op en neer, op en neer in regelmatig tempo. En wij wuiven, wij wuiven tot een groep donkere pijnboomen zich schuift tusschen hen en ons.

DE KONINKLIJKE TENTOONSTELLING

DE RESIDENTIE GENIET OP 'T OOGENBLIK het voorrecht van een Koninklijke tentoonstelling!

Wie nog nooit aanleiding heeft gevonden, om de Kon. Kunstzaal Kleykamp te bezoeken, zal toch zeker nu dit deftige patriciërshuis, aan het begin van den ouden Scheveningschenweg, gaan opzoeken, om daar te gaan zien de ruim tachtig schilderijen, teekeningen en studies, welke door H.M. de Koningin in den loop der jaren zijn vervaardigd en die onze Landsvrouwe beschikbaar heeft willen stellen met een uiterst sympathiek doeleinde.

De entréeprijs, dien gij betaalt, is namelijk geheel bestemd voor noodlijdende kunstschilders.

Dat de nood voor velen hunner wel heel hoog gestegen is, maakt een foto wel duidelijk, die we dezer dagen onder oogen kregen en waarop men een kunstschilder ziet, die zijn werk aanbiedt in ruil voor artikelen op het gebied van de meest dagelijksche behoeften.

In vroegere crisisdagen heeft de Koningin al eens iets van Haar werk beschikbaar gesteld, dat in den vorm van prentbriefkaarten verscheen, die verkocht werden voor een goed doel. Thans kan een ieder het origineele werk van Hare Majesteit bekijken. Wij twifelen er niet aan, of duizenden zullen van deze bijzondere gelegenheid gebruik maken, waardoor meteen de mooie daad van de Koningin rijpe vrucht draagt voor arme kunstenaars.